

[Ole Bjørn Kraft.]

at det er noget, som ikke vedkommer os. Vi har jo set den ideologiske kamp udfolde sig i de sidste uger tydeligt og klart i Indien og Burma, hvor alle de russiske og kommunistiske ledere har haft et eneste formål i ideologisk henseende: at vinde disse lande for kommunismen og at vende deres had, deres modstand, mod det demokratiske Vesten. De har jo ikke altid været lige heldige, men de har vist klart og tydeligt, at det er en ideologisk kamp, som foregår i disse lande. Jeg har selv gennem den rejse, jeg har foretaget i sommer, hjembragt og fæstnet i min bevidsthed et meget levende indtryk deraf.

Da en af de russiske ledere — jeg tror, det var Bulganin — talte om, at Lenin og Gandhi havde det samme mål og var indstillet på den samme linie, blev det alligevel for groft, smigeren blev altfor øjensynlig, således at formanden for det største parti, det socialistiske kongresparti, Nehrus parti, stod op og sagde: heri har Bulganin uret, Lenin og Gandhi er vidt forskellige, deres mål kan aldrig blive det samme, deres veje heller ikke. Dette er gengivet efter de avisreferater, jeg har måttet holde mig til. Det er en klar ideologisk debat, en klar ideologisk ordveksling, som her har fundet sted. En ideologisk frontlinie er blevet trukket ved angrebene på kolonistyrer, hvor berettigede de end kan være, og vi må jo erkende, at vi fra Vesten har meget at gøre godt overfor disse lande. Hvor store historiske undskyldninger vi end kan fremføre for vore handlinger i fortiden, må vi nu erkende, at vi har gjort dyb skade i disse folks sind ved den måde, vi har optrådt på. Jeg tror såmænd, det i mindre grad er den økonomiske udbytning, der har skabt bitterheden hos de asiatiske folk mod Vesten, end det er den kendsgerning, at Vesten ikke har villet anerkende dem som ligeberettigede mennesker, som folk, der havde ret til at leve efter deres eget væsens lov, men altid har betragtet dem fra oven og nedad, som herrer betragter tjenerne. Men jeg vil dog gerne sige, at når man ved, hvordan forholdene har udviklet sig i en række af de lande, som Sovjetunionen er blevet hersker over, de baltiske lande og andre, synes jeg ikke, der kan findes nogen berettigelse for at fremføre nogen kritik mod Vestens styre.

Det, der sker nu, er en verdensomspændende kamp om menneskenes sind. Det kan ikke modsiges, at den ideologi vil sejre, hvis forkæmpere er mest afgjorte, mest offervillige. Skillelinien går efter min opfattelse imellem en materialistisk, magtbestemt ideologi, som ikke kender nogen moralsk autoritet over sig, og som derfor selv vil bestemme, hvad der er godt og ondt, og en ideologi, d. v. s. en livsholdning, der erkender et moralsk ansvar og dette ansvars forpligtende karakter for det enkelte menneske og for det enkelte folk.

Hvis vi nu går bagved alle de problemer, der møder os i verden i dag, vil vi opdage, at verdens problem i dag er et moralsk problem. Den store afdøde fysiker Einstein har engang sagt, at der i den menneskelige natur er en drift imod ødelæggelsen, en drift imod aggression og splittethed, og det har han ret i, det er aldeles uimodsigeligt. Hele verdenshistorien i dette århundrede er eet eneste slående bevis derpå. Den tidligere præsident for De Forenede Nationer, Hollands tidligere stats- og udenrigsminister, van Kleffens, har indrømmet rigtigheden i disse betragtninger og udtalt, at De Forenede Nationer aldrig vil kunne blive nogen garanti mod en verdenskrig, for vel kunne man forhandle og mægle, men ødelæggelsesdriften i det menneskeligesind kunne vælge hele spillet.

Det er en meget farlig situation. Den moderne videnskab har givet os ødelæggelsesmuligheder i hænde som aldrig før i verdenshistorien; før var det dog begrænset, hvad ødelæggelsesdriften kunne føre til, nu er det ubegrænset. Jeg tror ikke, der er nogen, der for alvor kan vide, hvad den endelige virkning vil blive, hvis brintbomben anvendes i stor udstrækning; men de moralske kræfter, de moralske evner, til at beherske disse ødelæggelsesmidler har vi ikke udviklet, det må vi indrømme, det er enhver avis et levende bevis på hver dag, når vi læser den igennem. Hjernen har vi, og tænkningen har vi udviklet, men karakteren står stadig tilbage. Vi forstår jo også, at det er nødvendigt, at øst og vest forenes, fordi verden er blevet en helhed, men skal der skabes en virkelig forening, et virkeligt samarbejde, hvor bitterhed og had forsvinder, så må der skabes tillid, og tillid kan kun skabes på basis af fællesforpligtende og derfor absolutte moralske normer.